

Sygn. akt VIII U 2650/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 marca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSR del. Joanna Smycz
Protokolant:	Ewa Grychtoł

po rozpoznaniu w dniu 7 marca 2014 r. w Gliwicach

sprawy S. C. (C.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

przy udziale zainteresowanej C. S.

o ponowne ustalenie podlegania ubezpieczeniom społecznym z tytułu pracy nakładczej

na skutek odwołania S. C.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 3 października 2013 r. **nr** (...)

oddala odwołanie.

(-) SSR del. Joanna Smycz

Sygn. VIII U 2650/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 3 października 2013r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. podtrzymał stanowisko zawarte w decyzji z dnia 2 marca 2010r. poprzez stwierdzenie, że S. C. nie podlegał w okresie od 1 lutego 2007r. do 28 lutego 2009r. obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym tj. emerytalnemu i rentowym z tytułu zgłoszenia do tych ubezpieczeń jako osoba wykonująca pracę nakładczą u płatnika składek – (...), wł. C. S. z siedzibą w G..

W odwołaniu od powyższej decyzji, ubezpieczony S. C. wniósł o jej zmianę w ten sposób, że podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym u płatnika składek (...), wł. C. S. z siedzibą w G..

ZUS wniósł o oddalenie odwołania podtrzymując stanowisko zawarte w zaskarżonej decyzji.

Zainteresowana C. S. nie zajęła stanowiska w sprawie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Decyzją z dnia 2 marca 2010r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. u stwierdził, że S. C. nie podlegał w okresie od 1 lutego 2007r. do 28 lutego 2009r. obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym tj. emerytalnemu i rentowym z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę nakładczą zawartej z płatnikiem składek - (...), wł. C. S. z siedzibą w G..

S. C. wniósł odwołanie od powyższej decyzji do Sądu. Sąd Okręgowy w G. postanowieniem z dnia 15 grudnia 2010r., sygn. akt VIII U 828/10 umorzył postępowanie, ponieważ odwołujący cofnął odwołanie.

Na powyższe orzeczenie ubezpieczony nie składał zażalenia doprowadzając do jego uprawomocnienia.

W dniu 19 sierpnia 2011r. S. C. złożył wniosek o ponowne ustalenie podlegania ubezpieczeniom społecznym z tytułu zgłoszenia do tych ubezpieczeń, jako osoba wykonująca pracę nakładczą u płatnika składek - (...), wł. C. S. z siedzibą w G. w okresie od 1 lutego 2007r. do 28 lutego 2009r.

Odwołujący zarzucił, że z winy organu rentowego nie brał udziału w postępowaniu. Podniósł, że w momencie wydania poprzedniej decyzji płatnik składek nie został skazany prawomocnie z art. 271 § 1 k.k. oraz podniósł zarzut wadliwości wykładni prawa.

Decyzją z dnia 11 października 2011r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił wznowienia postępowania w sprawie ponownego ustalenia prawa w zakresie podlegania S. C. ubezpieczeniom społecznym tj. emerytalnemu i rentowym z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę nakładczą w okresie od 1 lutego 2007r. do 28 lutego 2009r. u płatnika składek (...) wł. C. S. rozstrzygniętego prawomocną decyzją z dnia 2 marca 2010r.

S. C. wniósł odwołanie od powyższej decyzji do Sądu. Sąd Okręgowy w G. wyrokiem z dnia 27 lutego 2013r., sygn. akt VIII U 1958/11 zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że wszczął postępowanie o ponowne ustalenie obowiązku podlegania ubezpieczeniom społecznym z tytułu pracy nakładczej w okresie od 1 lutego 2007 roku do 28 lutego 2009 roku.

Postanowieniami z dnia 8 kwietnia 2013r. organ rentowy wznowił postępowanie o ponowne ustalenie podlegania S. C. ubezpieczeniom społecznym z tytułu zgłoszenia do tych ubezpieczeń, jako osoba wykonująca pracę nakładczą u płatnika składek - (...), wł. C. S..

Nadto w toku postępowania przed organem rentowym w dniu 6 sierpnia 2013r. ZUS zobowiązał odwołującego i zainteresowaną do przedłożenia nowych, nieznanych Oddziałowi dowodów w sprawie, mogących wpłynąć na zmianę stanowiska zawartego w decyzji z dnia 2 marca 2010r.

Odwołujący w odpowiedzi na pismo z dnia 6 sierpnia 2013r. oświadczył, że podtrzymuje swoje stanowisko w sprawie złożonego wniosku o ponowne ustalenie podlegania ubezpieczeniom społecznym z tytułu zgłoszenia do tych ubezpieczeń, jako osoba wykonująca pracę nakładczą powołując się jednocześnie na orzecznictwo sądowe.

Zaskarżoną decyzją z dnia 3 października 2013r. organ rentowy podtrzymał stanowisko zawarte w decyzji z dnia 2 marca 2010r. poprzez stwierdzenie, że S. C. nie podlegał w okresie od 1 lutego 2007r. do 28 lutego 2009r. obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym tj. emerytalnemu i rentowym z tytułu zgłoszenia do tych ubezpieczeń jako osoba wykonująca pracę nakładczą u płatnika składek - (...), wł. C. S. z siedzibą w G..

Strony nie zgłosiły dalszych wniosków dowodowych.

Powyższy stan faktyczny ustalił Sąd na podstawie akt odwołującego oraz akt sprawy o sygn. VIII U 828/10 dołączonych do akt sprawy.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego S. C. nie zasługuje na uwzględnienie.

Stan faktyczny jest bezsporny między stronami.

W dniu 2 marca 2010r. organ rentowy wydał decyzję o niepodleganiu S. C. ubezpieczeniom społecznym z tytułu zawartej z płatnikiem składek – (...), wł. C. S. z siedzibą w G. umowy o pracę nakładczą.

S. C. wniósł odwołanie od tej decyzji do Sądu.

W wyniku postanowienia Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 15 grudnia 2010r., sygn. akt. VIII U 828/10 decyzja z dnia 2 marca 2010r. stała się decyzją prawomocną i ostateczną.

W dniu 19 sierpnia 2011r. odwołujący złożył wniosek o ponowne ustalenie jego zobowiązania stwierdzonego decyzją ostateczną z dnia 2 marca 2010r. Jego uprawnienie do złożenia takiego wniosku wynika z art. 83 a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2009r., Nr 205, poz. 1585 ze zm.).

Zgodnie z przytoczonym przepisem:

„1. Prawo lub zobowiązanie stwierdzone decyzją ostateczną Zakładu ulega ponownemu ustaleniu na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na to prawo lub zobowiązanie.

2. Decyzje ostateczne Zakładu, od których nie zostało wniesione odwołanie do właściwego sądu, mogą być z urzędu przez Zakład uchylone, zmienione lub unieważnione, na zasadach określonych w przepisach Kodeksu postępowania administracyjnego.

3. W sprawach rozstrzygniętych orzeczeniem właściwego sądu Zakład, na podstawie dowodów lub okoliczności, o których mowa w ust. 1:

1)wydaje we własnym zakresie decyzję przyznającą prawo lub określającą zobowiązanie, jeśli jest to korzystne dla zainteresowanego;

2) występuje do właściwego sądu z wnioskiem o wznowienie postępowania przed tym organem, gdy z przedłożonych dowodów lub ujawnionych okoliczności wynika, że prawo nie istnieje lub zobowiązanie jest wyższe niż określone w decyzji ”.

Kwestia sporna w niniejszej sprawie sprowadza się do tego, czy biorąc pod uwagę ustalony stan faktyczny i obowiązujące przepisy należy uznać, iż istnieją przesłanki wznowienia postępowania w oparciu o art. 83a ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2009r., Nr 205, poz. 1585 ze zm.), czy też nie i jakie są tego przyczyny.

Na wstępie rozważań należy zauważyć, że postępowanie przed Sądem w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych jest postępowaniem kontrolnym mającym na celu sprawdzenie prawidłowości decyzji organu rentowego. Zakres rozpoznania sprawy jest wyznaczony zakresem przedmiotowym i podmiotowym zaskarżonej decyzji.

W orzecznictwie dominuje pogląd, że decyzja rentowa nie ma przymiotu powagi rzeczy osądzonej (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 4 października 2006 r., II UK 30/06, OSNPUSiSP 2007, nr 19-20 poz. 289; z dnia 5 maja 2005 r., III UK 242/04, OSNPUSiSP 2006, nr 3-4, poz. 54; z dnia 28 stycznia 2004 r., II UK 228/03, OSNPUSiSP 2004, nr 19, poz. 341 z glosą R. Babińskiej; z dnia 23 listopada 2004 r., I UK 15/04, OSNPUSiSP 2005, nr 11, poz. 161; z dnia z dnia 12 stycznia 2001 r., II UKN 182/00, OSNAPIUS 2002, nr 17, poz. 419; z dnia 30 listopada 2000 r., II UKN

79/00, OSNAPiUS 2002, nr 13, poz. 317 i z dnia 18 listopada 1994 r., II URN 45/94, OSNAPiUS 1995, nr 5, poz. 69; postanowienia SN: z dnia 24 marca 2003 r., II UK 393/02, OSNPUSiSP 2004, nr 9, poz. 163 z dnia 19 stycznia 1984 r., III URN 131/83, OSNCAPIUS 1984, nr 10, poz. 177 oraz wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 27 stycznia 1994 r., III AUr 23/94, OSA 1994, z. 6, poz. 48), co oznacza, że organ rentowy może podważyć swoją błędną decyzję jeżeli powołano się na nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem decyzji mające wpływ na ustalenie uprawnień ubezpieczeniowych. Zatem nie zachodzi tu stwierdzenie nieważności decyzji rentowej wydanej w sprawie już dawniej ostatecznie rozstrzygniętej inną decyzją (art. 156 § 1 pkt 3 k.p.a.).

Zgodnie z 83a ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2009r., Nr 205, poz. 1585 ze zm.) prawo lub zobowiązanie stwierdzone decyzją ostateczną Zakładu ulega ponownemu ustaleniu na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na to prawo lub zobowiązanie. Z przepisu tego wynika, że ponowne ustalenie przez Zakład (z urzędu lub na wniosek) prawa lub zobowiązania jest dopuszczalne wtedy, gdy spełnione zostaną łącznie następujące przesłanki:

- prawo lub zobowiązanie stwierdzone zostało decyzją ostateczną Zakładu,
- po uprawomocnieniu się tej decyzji przedłożono Zakładowi nowe dowody lub ujawniono okoliczności,
- przedłożone nowe dowody lub ujawnione okoliczności istniały przed wydaniem decyzji,
- przedłożone nowe dowody lub ujawnione okoliczności mają wpływ na to prawo lub to zobowiązanie (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 września 2010r., sygn. akt II UK 260/09, M.P.Pr. (...) -159, lex nr 736463).

W przedmiotowej sprawie niewątpliwie spełniona została pierwsza z wymienionych przesłanek, gdyż zobowiązanie, którego ponownego ustalenia żąda odwołujący, została stwierdzona ostateczną decyzją organu rentowego z 2 marca 2010r.

Następnymi przesłankami ponownej oceny uprawnień ubezpieczeniowych są "nowe dowody" i "ujawnione okoliczności" istniejące przed podjęciem decyzji rentowej i mające wpływ na prawo lub zobowiązanie. Odnosząc się do pierwszej podstawy wznowienia postępowania należy stwierdzić, że o ile organ rentowy nie posiada uprawnień do dokonania odmiennej oceny dowodów, na mocy których wydał decyzję rentową (zob. uchwałę siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 2003 r., III UZP 5/03, OSNPUSiSP 2003, nr 18, poz. 442 z aprobowaną glosą 2 K. Ś., i wyrok SA w Katowicach z dnia 30 maja 2001 r., III AUa 2508/00, PP 2002, nr 10), o tyle wzruszenie takiego rozstrzygnięcia może być przeprowadzone w sytuacji przedstawienia nowych dowodów podważających wiarygodność uprzednio zgromadzonego materiału dowodowego.

W sposób swoisty i szeroki ujmowana jest przesłanka ujawnionych okoliczności istniejących przed wydaniem decyzji rentowej. Okoliczności te nie muszą być tylko faktami, na które strony realizacyjnego stosunku prawnego ubezpieczeń społecznych nie mogły się powołać w poprzednim postępowaniu (wtedy ich nie znały), lecz także takimi faktami, które powinny być znane przy dołożeniu należytej staranności, jednakże na skutek błędu, zaniedbania, przeoczenia czy nieznajomości przepisów nie zostały uwzględnione. Ujawnione okoliczności mogą zatem wynikać zarówno ze zgłoszenia nowych (nieznanych) dowodów wpływających na odmienną, od dokonanej pierwotnie, ocenę stanu faktycznego, jak i stanowić podstawę do ponownego ustalenia prawa lub zobowiązania w sytuacji wydania decyzji rentowej nieuwzględniającej lub błędnie uwzględniającej te okoliczności (niekoniecznie nieznane, ale istniejące przed podjęciem decyzji), które wpłynęły na wadliwe nabycie prawa do świadczenia lub przyczyniły się do nieuzasadnionej odmowy przyznania uprawnień ubezpieczeniowych. W związku z tym nie można powoływać się na prawo do świadczenia ustalonego błędną decyzją organu rentowego, która po ujawnieniu błędu została zmieniona (konsekwencja braku powagi rzeczy osądzonej decyzji rentowej), jeżeli nie zostały spełnione warunki, od których zależy nabycie tego prawa. Tym samym nie działa tu zasada ochrony praw nabytych, bowiem nie obejmuje ona praw przyznanych niesłusznie. Uchybienia organu rentowego przy ustalaniu uprawnień lub zobowiązań polegać mogą na nieprawidłowej wykładni przepisu prawa (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 26 listopada 1997 r., III ZP 40/97,

OSNAPiUS 1998, nr 14, poz. 429 i uzasadnienie wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 29 września 2005 r., III AUa 727/05, OSA 2007, z. 11, poz. 20) bądź bezprawnym działaniu ubezpieczonego lub innych osób (np. świadome wprowadzenie w błąd organu rentowego, fałszywe zeznania świadków - por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 14 kwietnia 2000 r., II UKN 500/99, OSNAPiUS 2001, nr 20, poz. 623 i z dnia 20 maja 1997 r., II UKN 128/97, OSNAPiUS 1998, nr 6, poz. 192).

Zdaniem Sądu żaden ze wskazanych przez wnioskodawczynię we wniosku z dnia 19 sierpnia 2011r. dowodów ani żadna z powołanych okoliczności nie miała charakteru nowego dowodu lub nowej okoliczności, która istniejąc przed wydaniem decyzji z 2 marca 2010r. miała wpływ na rozstrzygnięcie w niej zawarte, albowiem ubezpieczony miał możliwość czynnego udziału w postępowaniu przed organem rentowym, o czym świadczy dokumentacja zgromadzona w aktach ZUS. Fakt iż w momencie wydania poprzedniej decyzji płatnik składek nie został skazany prawomocnie z art. 271 § 1 k.k. pozostaje bez znaczenia dla przedmiotowej sprawy. Nadto ZUS jest uprawniony do badania ważności zawartej umowy na podstawie przepisów ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2009r., Nr 205, poz. 1585 ze zm.).

Sąd w oparciu o przeprowadzone postępowanie dowodowe uznał, że odwołujący składając wniosek o ponowne ustalenie podlegania ubezpieczeniom społecznym z tytułu zgłoszenia do tych ubezpieczeń, jako osoba wykonująca pracę nakładczą u płatnika składek - (...), wł. C. S. z siedzibą w G. w okresie od 1 lutego 2007r. do 28 lutego 2009r. nie ujawnił okoliczności istniejących przed wydaniem decyzji z dnia 2 marca 2010r. i mających wpływ na podleganie ubezpieczeniom społecznym z tytułu wykonywania pracy nakładczej i nie wskazał nowych dowodów w sprawie.

Mając na uwadze powyższe Sąd uznając odwołanie za bezzasadne na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

(-)SSR (del.) Joanna Smycz